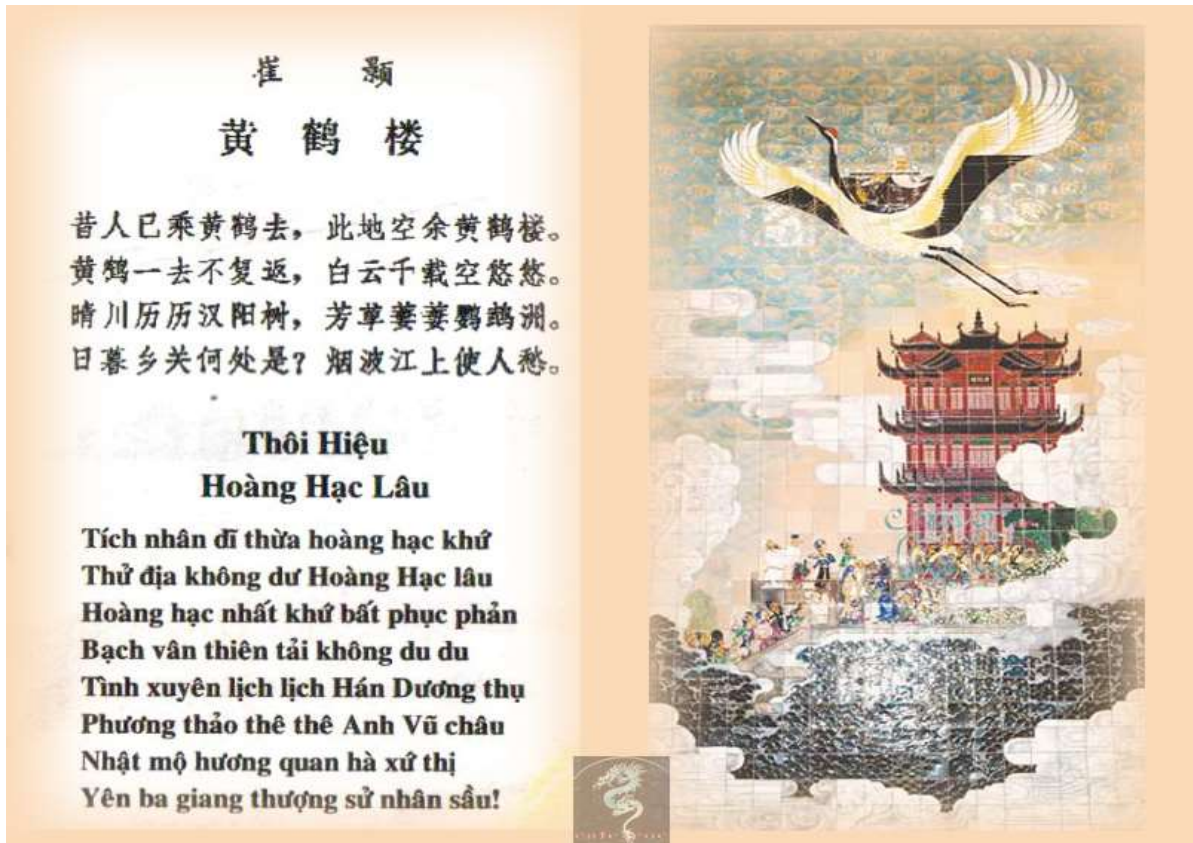

Hoàng Hạc Lâu

Hoàng Hạc cưỡi cánh hạc vàng
về trời bỏ lại Trường Giang lững lờ
Yên Ba, Anh Vũ chơ vơ
chái lều Thôi Hiệu bờ phờ vọng mong...
trời xanh mây trắng thông dong
thành không trụ hoại tỷ vòng vô minh...
trăng treo HỒ BẮC chênh vênh
mịt mờ đỉnh Ngạc bỗng bênh sương mai...
chuông ngân tỉnh thức trần ai
trần ai ai ấy lấy ai tương cầu...

Lê-Thụy-Chi

Nguyên bản bài thơ Hoàng Hạc Lâu của Thôi Hiệu (Internet)

1.

Chúng tôi vừa mạo muội chép lại Hoàng Hạc Lâu ở trên, một bài lục bát ngắn đã làm cách đây 5,7 năm gì đó để tưởng nhớ Giáo sư/Học giả Hoàng Ngọc Hiến, khi tình cờ đọc được một số bài viết ca ngợi Cố GS Hiến của vài vị trí thức khác và cả một ít quý vị có lẽ là môn đệ cũ từ "Trường Viết Văn Nguyễn Du" của chính GS Hiến thành lập ở Việt Nam từ cuối thập niên '70.

"Trường Viết Văn Nguyễn Du"-(TVVND)-chính là cái nôi, cái lò ấp cho nhiều lú nhà văn ở Việt Nam học tập và trưởng thành.

Nhân đang đề cập đến TVVND nên tiện thể xin được nêu ra luôn: được biết, lý do GS Hiến mở trường này vì Ông ta thấy rằng có quá nhiều văn nhân - thi sĩ "mới" viết văn và làm thơ ở một trình độ chữ nghĩa, ý tứ và cú pháp chưa đến đâu cả mà vẫn cặm cụi, chăm chỉ viết văn, làm thơ đầy dẫy, làm người đọc ngày càng ngao ngán cho nền "văn học mới" của nước nhà. Ngoài ra, GS Hiến cũng thấy rằng quý vị văn nghệ sĩ nói trên còn có "nhu cầu ra sách" vì muốn nổi tiếng lạ trong làng văn chương, nên cứ tom góp tùm lum những bài viết đâu đâu của họ rồi bỏ tiền của chạy đôn đáo lo in ấn thành sách để sớm "ra mắt".

2.

Trở lại với mấy câu lục bát ngắn ngủi cũ mà chúng tôi mạo muội chép lại để tưởng niệm Cố GS Hiến là vì người viết đã đọc bài viết về Hoàng Hạc Lâu của GS Hiến với nhiều chi tiết huyền thuật mới lạ, tràn đầy thi vị nên mới cảm tác mà đã viết ra thôi. Tiếc thay, bài viết của GS Hiến đã không còn tìm lại được trong ngồn ngang tư liệu để kèm theo đây.

- (Ước gì quý chư vị nào còn có bài viết đó thì cho xin một bản sao vậy. Xin thành thật cảm ơn trước.).

Đại khái: Riêng cá nhân, chúng tôi chưa bao giờ dám to gan để họa lại danh tác thiên cổ Hoàng Hạc Lâu của Thôi Hiệu. Hàng học giả và thi bá lẫn lừng của nền văn chương Việt Nam như Trần Trọng Kim, Ngô Tất Tố, Tản Đà, Vũ Hoàng Chương, Khương Hữu Dụng... đã họa thơ Thôi Hiệu rồi, kẻ hậu bối ngu muội như cá nhân chúng tôi không dám xía vào làm gì cho thêm..."ốt dột". Chúng tôi không dám láo xược như vậy đâu.

Chúng tôi cũng đã từng được thầy cô dạy bảo cho biết chuyện: ngay cả tiên thi Lý Bạch thấy thơ Thôi Hiệu đã đề trên tường danh tháp Hoàng Hạc, cũng đã phải xếp bút nghiên lại, lủi thủi vừa bỏ đi, vừa than:

*"Nhãn tiền hữu cảnh đạo bất đắc
Thôi Hiệu đề thi tại thượng đầu"
(Trước mắt thấy cảnh mà không tả được
Vì Thôi Hiệu đã đề thơ trên đầu),*

3.

Chúng tôi cũng có đọc nhiều bài viết về đại danh cổ tháp Hoàng Hạc Lâu của Tàu. Chúng tôi biết đại danh Thôi Hiệu, biết Trường Giang (Dương Tử), biết Ngũ Hồ, biết Yên Ba, biết Anh Vũ, biết bạch vân thiên tải, .v.v.. Nhưng với bài viết của GS Hiến thì chúng tôi lại biết rất rõ thêm một huyện quan Thôi Hiệu ngày nào là một nho sinh đã từng say mê lưu luyến cảnh hoàng hạc lâu có tiên cô Hoàng Hạc..., nhưng nay thì Hoàng Hạc đã cùng với hạc vàng bay mất về trời, còn lại chẳng chỉ là ngôi cổ tháp cùng với tuế nguyệt đất trời đứng đưng, vô cảm, cảm lạnh...

Như thế, Hoàng Hạc Lâu dưới ngòi bút của GS Hiến đã biến thành một bức tâm cảnh sinh động vô thường mà riêng tôi đã tự cho rằng đó cũng chính là một nét văn hóa đồng phương. Văn hóa ở đâu thì cũng thế. Văn hóa là những gì ta còn tìm thấy được khi trí óc mình đã bay biến với thời gian. Ước gì tôi là một họa sĩ, để thay vì làm mấy câu thơ xoàng xĩnh ở trên, tôi sẽ vẽ bức tâm cảnh có Thôi Hiệu bất động dưới chái lầu vọng tưởng Hoàng Hạc, mặc cho mây bay, mặc cho ngày tàn, chiếu xuống trên Trường Giang, trên Yên Ba, trên Anh Vũ, mặc cho trăng treo Hồ Bắc, mặc cho sương mai mịt mờ trên đỉnh núi Ngạc. mặc cho chuông sớm chùa xa ngân thức tỉnh khách hồng trần...

Tóm tắt, mấy câu thơ lục bát ở trên hoàn toàn không phải là một bài họa thơ Thôi Hiệu mà chỉ là vì chúng tôi cảm tác từ chuyện và cảnh linh động vẽ ra trong bài viết của GS Hiến mà thôi.

4.

Vài nét chính yếu về học giả Hoàng Ngọc Hiến:

- Sinh ngày 21-7-1930 - Mất ngày 24-1-2011 - Thọ 81 tuổi. (Bệnh và mổ tim ở Hà Nội.).
- Chánh quán ở Hà Tĩnh, nhưng sanh ở Nam Định và mất ở Hà Nội
- Có bằng Tiến Sĩ Văn Học ("Motscova" - Nga - 1959)
- Sự nghiệp lớn là những công trình nghiên cứu về văn hóa, tư tưởng và văn chương Việt Nam.
- là một nhà văn hóa vị văn học, bất vị nhân sinh. (Hy vọng rằng có lẽ Ông đã cho rằng ĐCSVN chỉ là nhất thời, văn hóa Việt Nam mới chính là cái thiên thu trường cửu.).
- GS Hiến chủ trương học hỏi, tra cứu, tìm tòi mọi chủ đề văn học để xác định rõ ràng những sự "đích đáng" bằng ngôn ngữ "đích đáng", viết lại "đích đáng", truyền lại "đích đáng" đến mọi người để có hiệu quả "đích đáng".

- Trường Viết Văn Nguyễn Du đề cập ở mục 1. do chính GS thành lập và giảng dạy từ năm 1979, nay đã thu lại thành 1 phân khoa của trường Đại Học Văn Hóa Hà Nội.
- qua gần 3 thập niên với Trường Viết Văn Nguyễn Du, GS Hiến có một số lớn đáng kể (?) môn đệ
 - cũ hiện là văn thi sĩ VN hiện nay. Hy vọng những ngòi viết này không bị uồn cong.

Lê-Thụy-Chi

www.vietnamvanhien.org